

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

การใช้ระบบคลังสินค้าของผู้ผลิตหรือผู้ขายเพื่อเป็นการดำเนินการทางด้านการผลิตและการตลาดของผู้ผลิตหรือผู้ขายเพื่อแก้ปัญหาหรือรอโอกาสทางการตลาดที่เหมาะสมในการผลิตหรือขายสินค้าหรือขอรับสินค้าโดยเอาสินค้านั้นเป็นประกัน หรือจำหน่ายสินค้าไว้กับคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น เห็นว่าการใช้คลังสินค้าเพื่อการซื้อขายสินค้าที่อยู่ในคลังสินค้าเมื่อมีการเปลี่ยนมือก็สามารถโอนกรรมสิทธิ์สินค้า โดยการโอนผ่านตราสารของกิจการคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น โดยที่สินค้านั้นยังเก็บอยู่ที่คลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็น ซึ่งเป็นการประกอบธุรกิจระหว่างเอกชนต่อเอกชน รัฐบาลเป็นเพียงผู้ประสานผลประโยชน์และควบคุมการดำเนินธุรกิจให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

เนื่องจากรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจการคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น โดยให้มีฐานะเป็นกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน อันเนื่องมาจากลักษณะของการดำเนินกิจการดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับโรงรับจำนำหรือธนาคารพาณิชย์รัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีบทบัญญัติหรือกฎหมายควบคุมการประกอบกิจการคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเอื้อประโยชน์กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการดังกล่าว นอกเหนือจากกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งมีอยู่เดิม และผู้ที่ประกอบกิจการคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น ได้จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตแล้วเท่านั้น

โดยที่กิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น เป็นกิจการเก็บรักษาสินค้าของผู้อื่นที่ให้สิทธิแก่ผู้ฝากที่จะสลักหลังเพื่อโอนกรรมสิทธิ์สินค้าโดยไม่ต้องส่งมอบสินค้าไปเป็นของผู้อื่นหรือสลักหลังจำหน่ายสินค้าที่ฝาก ดังนั้น หากมีการออกใบรับของคลังสินค้าและประหวอนสินค้าไม่ถูกต้องตรงกับความจริงหรือ ออกใบสินค้าของคลังสินค้าและประหวอนสินค้าในสินค้าเดียวกันซ้ำซ้อน อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนได้ ซึ่งปัจจุบันกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น เป็นกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงพาณิชย์ ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การกำหนดเงื่อนไขควบคุมกิจการคลังสินค้า พ.ศ. ๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การกำหนดให้กิจการไซโลและกิจการห้องเย็นเป็นกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกันกับกิจการคลังสินค้า และเงื่อนไขควบคุมกิจการดังกล่าว พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ประกอบกับปัจจุบันมีคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น เพื่อเก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ รวมทั้งเพื่อเก็บรักษาสินค้าของตนเองเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากการจัดเก็บสินค้ารวมตลอดทั้งการให้เช่าเก็บสินค้าไม่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม สมควรมีมาตรการในการกำกับดูแลการจัดตั้ง การประกอบธุรกิจและวิธีการดำเนินการเพื่อให้มีหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชน รวมทั้งให้การจัดเก็บสินค้าเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงได้ตราพระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๘๒ ก วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็นเป็นกิจการการเก็บรักษาสินค้าของผู้อื่นที่ให้สิทธิแก่ผู้ฝากที่จะสลักหลังเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าโดยไม่ต้องส่งมอบสินค้าไปเป็นของผู้อื่นหรือสลักหลังจำหน่ายสินค้าที่ฝาก ดังนั้น หากมีการออกใบรับรองคลังสินค้าและประทวนสินค้าไม่ถูกต้องตรงกับความจริงหรือออกใบรับรองคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นเพื่อเก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ รวมทั้งเพื่อเก็บรักษาสินค้าของตนเองเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากการจัดเก็บสินค้ารวมตลอดทั้งการให้เช่าสินค้าเป็นไปโดยถูกต้องจะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม สมควรมีมาตรการในการกำกับดูแลการจัดตั้งการประกอบธุรกิจ และวิธีการดำเนินกิจการ เพื่อให้มีหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชน รวมทั้งให้การจัดเก็บสินค้าเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติ

กำหนดคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นที่อยู่ภายใต้บังคับต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เป็น ๓ ประเภท ประกอบด้วย

๑.๑ กิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น

กำหนดให้กิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น หมายถึง การรับทำการเก็บรักษาสินค้าในคลังสินค้า หรือเก็บรักษาสินค้าโดยมีระบบควบคุมความชื้นหรือระบบควบคุมอุณหภูมิเพื่อป้องกันและรักษาคุณภาพของสินค้า แล้วแต่กรณี เพื่อจำหน่ายเป็นทางการค้าปกติไม่ว่าจำหน่ายนั้นจะเป็นเงินค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด โดยการประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล หรือกิจการห้องเย็นตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการค้าภายใน (มาตรา ๑๘)

๑.๒ คลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น ที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ

กำหนดให้ผู้มีคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็น ที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ต้องแจ้งข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๔๔) โดยกำหนดขอบเขตของบริษัทในเครือไว้ตามบทนิยามคำว่า “บริษัทในเครือ” “บริษัทแม่” “บริษัทลูก” และ “บริษัทร่วม” (มาตรา ๓)

๑.๓ คลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น ที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง

กำหนดมาตรการควบคุมและกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้เฉพาะคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็น ซึ่งมีพื้นที่ขนาด หรือความจุ ตามที่อธิบดีกรมการค้าภายในประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นเท่านั้น โดยผู้ที่มีคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็น ที่เก็บรักษาสินค้าของตนเองต้องแจ้งข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๕๑) ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นในประเทศได้ทั้งระบบ และไม่เป็นภาระแก่ภาคเอกชนเกินสมควร

นอกจากนี้ กำหนดให้คลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นตามพระราชบัญญัตินี้ มีให้หมายความรวมถึงสถานที่พักหรือรวบรวมสินค้า เพื่อรอการกระจายหรือรอการจัดส่งสินค้าหรือศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center) ด้วย ตามบทนิยามคำว่า “คลังสินค้า” “ไซโล” และ “ห้องเย็น” (มาตรา ๓)

อนึ่ง พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ (มาตรา ๔) เนื่องจากมีเจตนารมณ์จะควบคุมและกำกับดูแลการประกอบการเกี่ยวกับคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นของเอกชนเป็นสำคัญ สำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีการประกอบการเกี่ยวกับคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นนั้น การควบคุมและกำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจแตกต่างจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ อีกทั้งการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐบางกรณีเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐในด้านเศรษฐกิจ การรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญของภาครัฐในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับภาคเอกชน

๒. คณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็น

กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็น” ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ และมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจากผู้แทนส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลกิจการสหกรณ์เป็นกรรมการ และกำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจการคลังสินค้า กิจการไฮโล หรือกิจการห้องเย็น อย่างน้อยกิจการละหนึ่งคน (มาตรา ๗) เพื่อให้กลไกกำกับดูแลโดยคณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นตามพระราชบัญญัตินี้ มีองค์ประกอบจากหน่วยงานกำกับดูแลและบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้องครบถ้วน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดอัตราค่าบำเหน็จในการเก็บรักษาสินค้าหรือการให้บริการเกี่ยวกับสินค้า ให้ความเห็นชอบแก่อธิบดีกรมการค้าภายในในการกำหนดพื้นที่ ขนาด หรือความจุของสินค้า ไฮโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเองซึ่งต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

ในการนี้ ให้กรรมการค้าภายในทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไฮโล และกิจการห้องเย็น และการรับเรื่องร้องเรียนที่ผู้มีส่วนได้เสียอ้างว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเสนอต่ออธิบดีกรมการค้าภายใน (มาตรา ๑๓)

๓. กิจการคลังสินค้า กิจการไฮโล และกิจการห้องเย็น

การขออนุญาตประกอบกิจการ

๓.๑ การประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไฮโล หรือกิจการห้องเย็นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทำได้เฉพาะแต่นิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด และสหกรณ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไฮโล หรือกิจการห้องเย็นเท่านั้น โดยต้องขอรับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมการค้าภายใน (มาตรา ๑๘)

๓.๒ ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า

กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าไว้ดังนี้

๑) ผู้ประกอบกิจการต้องส่งมอบใบรับของคลังสินค้าให้แก่ผู้นำสินค้ามาฝากเก็บทุกครั้งเมื่อได้รับสินค้า ส่วนประทวนสินค้าให้ส่งมอบเมื่อผู้ฝากร้องขอ โดยใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าต้องมีการบันทึกไว้ในต้นขั้วหรือทะเบียนซึ่งสามารถตรวจสอบได้ (มาตรา ๒๕)

๒) ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าต้องมีเลขลำดับตรงกับเลขใบทะเบียนและลงลายมือชื่อของนายคลังสินค้า รวมทั้งต้องมีรายการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (มาตรา ๒๖) นอกจากนี้ เพื่อเป็นหลักฐานในการรับและฝากเก็บสินค้าและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ฝาก ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้า หรือประชาชน ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าต้องออกโดยถูกต้องตามความเป็นจริง และห้ามมิให้ออกใหม่ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยมีได้ยกเลิกใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าเดิมโดยทุจริต (มาตรา ๒๙ (๑))

๔. การกำกับดูแลการประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล กิจการห้องเย็น

กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ประกอบการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น จะต้องปฏิบัติตามและข้อห้ามมิให้กระทำการ ดังนี้

๔.๑ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติ เช่น กำหนดให้ผู้ประกอบการคลังสินค้า กิจการไซโล หรือกิจการห้องเย็น ต้องมีทุนตามที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๗) ต้องส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าเมื่อมาขอรับสินค้าที่ฝากโดยเวรคืนใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้า แต่อาจใช้สิทธิยึดหน่วงสินค้าไว้ได้หากปรากฏว่าผู้ฝากมีหนี้อันเกิดจากการฝากหรือหนี้จากการรับบริการอื่นใดเกี่ยวกับสินค้าที่รับฝาก โดยให้ยึดหน่วงสินค้าไว้ได้ตามจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ (มาตรา ๓๐) ต้องมีการตรวจสอบสินค้าทั้งหมดที่เก็บไว้ในคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็น อย่างน้อยปีละสองครั้ง ภายในเดือนมิถุนายนและเดือนธันวาคม โดยแจ้งวันทำการตรวจสอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ฝาก และผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสิริฯทราบล่วงหน้า เพื่อให้เข้าร่วมตรวจสอบ (มาตรา ๓๑) รวมทั้งในกรณีที่ผู้ฝากหรือผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าแจ้งความประสงค์จะขอเข้าตรวจสอบสินค้า ผู้ประกอบการต้องยินยอมให้เข้าตรวจสอบได้ในเวลาทำการ และต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร (มาตรา ๓๒) ต้องจัดทำบัญชีแสดงรายรับและรายจ่ายเกี่ยวกับกิจการ และบัญชีคุมสินค้า (มาตรา ๓๓) และต้องแจ้งให้อธิบดีกรมการค้าภายในทราบ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนายคลังสินค้า เปลี่ยนแปลงสถานที่ทำการ หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะ สภาพ จำนวน หรือขนาดของคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็น (มาตรา ๓๖) หรือในกรณีที่ประสงค์จะเลิกประกอบกิจการ (มาตรา ๓๗)

๔.๒ ข้อห้ามกระทำการ เช่น ห้ามให้เช่าคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นเกินกว่าร้อยละห้าสิบของพื้นที่ ที่ดิน หรือฝากเงินไว้ที่อื่นนอกจากธนาคารหรือบริษัทเงินทุน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการค้าภายใน ห้ามให้กู้ยืมเงินแก่บริษัทในเครือ ผู้จัดการ กรรมการ หรือหุ้นส่วนของผู้ของผู้ประกอบการคลังสินค้า กิจการไซโล หรือกิจการห้องเย็น และห้ามเรียกเก็บค่าบำเหน็จในการเก็บรักษาสินค้าหรือให้บริการเกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๙)

๕. ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ

กำหนดความรับผิดชอบและข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น ต่อผู้ฝากหรือผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าในความเสียหายอันเกิดแก่สินค้าที่รับฝาก ดังต่อไปนี้

๕.๑ ต้องรับผิดชอบผู้ฝากหรือผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าในความเสียหายที่เกิดจากการที่สินค้าที่รับฝากสูญหาย เสียหาย เกิดการผสมปลอมปน หรือปริมาณน้ำหนัก ขนาด คุณภาพ หรือมาตรฐานของสินค้าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ระบุในใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้า เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าเกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัยจากสภาพของสินค้าหรือเพราะความผิดของผู้ฝาก (มาตรา ๓๘)

๕.๒ ต้องรับผิดชอบผู้ฝากหรือผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าในความเสียหายที่เกิดจากการที่ไม่ได้แจ้งบุคคลดังกล่าวทันทีเมื่อรู้หรือควรจะรู้ว่าสินค้าที่รับฝากไว้เสื่อมสภาพ (มาตรา ๓๙)

๕.๓ ต้องรับผิดชอบผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้า ในความเสียหายที่เกิดจากการออกใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้ามากกว่าหนึ่งฉบับ (มาตรา ๔๐)

๕.๔ ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดแก่สินค้าที่รับฝาก ในกรณีที่สินค้าที่ฝากเก็บมีสภาพอันก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น ไฟไหม้ อาจเกิดระเบิด หรืออาจเป็นอันตรายโดยประการอื่น แต่ผู้ฝากมิได้จัดแจ้งทำเครื่องหมาย หรือปิดป้าย เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการทราบว่าสินค้านั้นมีสภาพอันก่อให้เกิดอันตรายได้ และผู้ประกอบกิจการไม่รู้หรือไม่อาจรู้ถึงสภาพอันตรายแห่งสินค้านั้น (มาตรา ๔๑)

๖. คลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ

กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับดูแลคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ ดังนี้

๖.๑ การแจ้งข้อมูลต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้มีคลังสินค้า ไฮโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไฮโล หรือกิจการห้องเย็นตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับชื่อและที่อยู่ของผู้มีคลังสินค้าไฮโล หรือห้องเย็น พร้อมกับสถานที่เก็บ พื้นที่ ขนาด และความจุของคลังสินค้า ไฮโล หรือห้องเย็น รวมทั้งชื่อและสถานที่ทำการของบริษัทในเครือที่ฝากเก็บสินค้า ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันเริ่มประกอบกิจการ ซึ่งมีพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งแล้วจะออกใบรับรองการแจ้งไว้เพื่อเป็นหลักฐาน (มาตรา ๔๔)

๖.๒ ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า

ห้ามมิให้ออกใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าสำหรับสินค้าที่เก็บรักษาในคลังสินค้า ไฮโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ (มาตรา ๕๐)

๖.๓ การกำกับดูแลคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็น ที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ

กำหนดมาตรการควบคุมและกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้เพียงที่จำเป็นและสร้างภาระแก่เอกชนน้อยที่สุด กล่าวคือ กำหนดให้ผู้มีคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือจัดทำบัญชีคุมสินค้าเก็บไว้ ณ สถานที่ทำการ พร้อมให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ (มาตรา ๔๘) และให้จัดส่งรายงานประจำปีแสดงข้อมูลสินค้าที่ทำการเก็บรักษา ตามแบบ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่อธิบดีกรมการค้าภายในกำหนด (มาตรา ๔๙)

๗. คลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง

กำหนดมาตรการควบคุมและกำกับดูแลคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง ดังนี้

๗.๑ การแจ้งข้อมูลต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

กำหนดให้ผู้มีคลังสินค้า ไฮโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเองเฉพาะกรณีที่มีพื้นที่ขนาด หรือความจุ ตามที่อธิบดีกรมการค้าภายในประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นเท่านั้น ต้องแจ้งข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคลังสินค้า ไฮโล หรือห้องเย็นดังกล่าวและเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งแล้วจะออกใบรับรองการแจ้งไว้เพื่อเป็นหลักฐาน (มาตรา ๕๑) ในกรณี อธิบดีกรมการค้าภายในโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็นอาจประกาศยกเว้นให้คลังสินค้า ไฮโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าบางชนิด ไม่ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ (มาตรา ๕๒)

๗.๒ ใบรับของสินค้าและประทวนสินค้า

ห้ามมิให้ออกใบรับของคลังสินค้าหรือประทวนสินค้าสำหรับสินค้าที่เก็บรักษาในคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง (มาตรา ๕๕)

๗.๓ การกำกับดูแลคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง

กำหนดการกำกับดูแลเฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ให้อธิบดีกรมการค้าภายในมีอำนาจสั่งให้ผู้มีคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ทำการเก็บรักษาภายในกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๕๓)

๘. การอุทธรณ์

กำหนดให้อุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีกรมการค้าภายในต่อคณะกรรมการกำกับคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น ในกรณีดังต่อไปนี้

๘.๑ การอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตให้มีสำนักงานสาขาการอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการขออนุญาตให้เช่าคลังสินค้า ไซโล หรือห้องเย็น เกินกว่าร้อยละห้าสิบของพื้นที่ การลดทุน และการฝากเงินไว้ที่อื่นนอกจากธนาคารและบริษัทเงินทุน (มาตรา ๔๒)

๘.๒ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางปกครอง (มาตรา ๖๗)

สำหรับการอุทธรณ์คำสั่งในกรณีอื่นให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง คือ ให้อุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปของผู้ออกคำสั่ง

๙. บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษเพื่อการควบคุมและกำกับดูแลกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็นรวมทั้งคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ และคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง ทั้งในส่วนของโทษทางปกครองและโทษทางอาญา โดยพิจารณาตามสัดส่วนของความร้ายแรงในการกระทำความผิดในแต่ละกรณีเป็นสำคัญ ดังนี้

๙.๑ โทษทางปกครอง

กำหนดให้โทษทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วย การดำเนินโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน ปรับทางปกครอง พักใช้ใบอนุญาต และเพิกถอนใบอนุญาต โดยให้อธิบดีกรมการค้าภายในเป็นผู้มีอำนาจลงโทษทางปกครอง (มาตรา ๕๖) ทั้งนี้ ได้กำหนดประเภทของโทษทางปกครอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลงโทษทางปกครองสำหรับการกระทำความผิดแต่ละกรณีไว้อย่างชัดเจนตามลำดับ เพื่อให้เป็นระบบและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับโทษปรับทางปกครองนั้นได้กำหนดแยกเป็นสองกรณี คือ กรณีที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษปรับทางปกครองทันทีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย (มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๖) และกรณีที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษปรับทางปกครองเมื่อไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมการค้าภายในที่สั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย (มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๕) นอกจากนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็นไว้ให้ชัดเจน (มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓) ส่วนกรณีของคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ และคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเองนั้น เนื่องจากเป็นระบบการจดทะเบียน จึงไม่มีการกำหนดการพักใช้หรือการเพิกถอนใบอนุญาต มาตราการลงโทษทางปกครองจึงมีเพียงการสั่งให้ระงับหรือแก้ไขการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย และหากยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวจึงกำหนดให้

ลงโทษปรับทางปกครอง ในการนี้ หากผู้ถูกลงโทษทางปกครองไม่พอใจในคำสั่งลงโทษของอธิบดีกรมการค้าภายใน ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการกำกับคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็นได้ (มาตรา ๖๗)

๙.๒ โทษทางอาญา

กำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำที่เป็นฝ่ายฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน เช่น กรณีประกอบกิจการคลั่งสินค้า กิจการไซโล หรือกิจการห้องเย็นโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (มาตรา ๗๑) มีสำนักงานสาขาโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีสำนักงานสาขา (มาตรา ๗๒) ออกใบรับของคลั่งสินค้าหรือประทวนสินค้าใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน โดยมีได้ยกเลิกใบรับของคลั่งสินค้าหรือประทวนสินค้าเดิม โดยทุจริต ให้เช่าคลั่งสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นเกินกว่าร้อยละห้าสิบของพื้นที่ ลดทุน หรือฝากเงินไว้ที่อื่นนอกจากที่ธนาคารหรือบริษัทเงินทุน โดยมีได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการค้าภายใน (มาตรา ๗๓) ไม่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับชื่อและที่อยู่ของผู้มีคลั่งสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือพร้อมกับสถานที่เก็บ พื้นที่ ขนาด และความจุของคลั่งสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือที่นั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๗๔) ฝ่าฝืนออกใบรับของคลั่งสินค้าหรือประทวนสินค้าสำหรับสินค้าที่เก็บรักษาในคลั่งสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือหรือคลั่งสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง (มาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖)

๑๐. บทเฉพาะกาล

๑๐.๑ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับกิจการคลั่งสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น ซึ่งดำเนินการอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยกำหนดให้ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้ประกอบกิจการคลั่งสินค้า กิจการไซโล หรือกิจการห้องเย็นได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๗๙)

๑๐.๒ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ และคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง ซึ่งดำเนินการอยู่ในวันที่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยกำหนดให้ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งแล้วให้ออกใบรับรองการแจ้งให้เพื่อเป็นหลักฐาน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีคลั่งสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นดังกล่าวมีหลักฐานใบรับรองการแจ้งให้เพื่อเป็นหลักฐาน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีคลั่งสินค้า ไซโล หรือห้องเย็นดังกล่าวมีหลักฐานใบรับรองการแจ้งเช่นเดียวกับผู้มีคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือและผู้มีคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็นที่เก็บรักษาสินค้าของตนเอง ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘๐ และร่างมาตรา ๘๑)

๑๐.๓ กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับในระหว่างที่การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิยังไม่แล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการกำกับคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็น ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และอธิบดี ทำหน้าที่คณะกรรมการกำกับคลั่งสินค้า ไซโล และห้องเย็นไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ (มาตรา ๘๒)

๑๑. อัตราค่าธรรมเนียม

กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ดังนี้

- ใบอนุญาต	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
- ใบอนุญาตให้มีสำนักงานสาขา	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
- ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
- ใบแทนใบอนุญาตให้มีสำนักงานสาขา	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
- การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละ	๑,๐๐๐ บาท

นางจรรุวรรณ ดวงวิชัย / จัดทำ